

”Har renavl værdi i fremtiden? – Selvfølgelig!”

Det Europæiske Fællesskab ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Støttet af
Fødevareministeriet og EU

Landdistrikter.dk

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

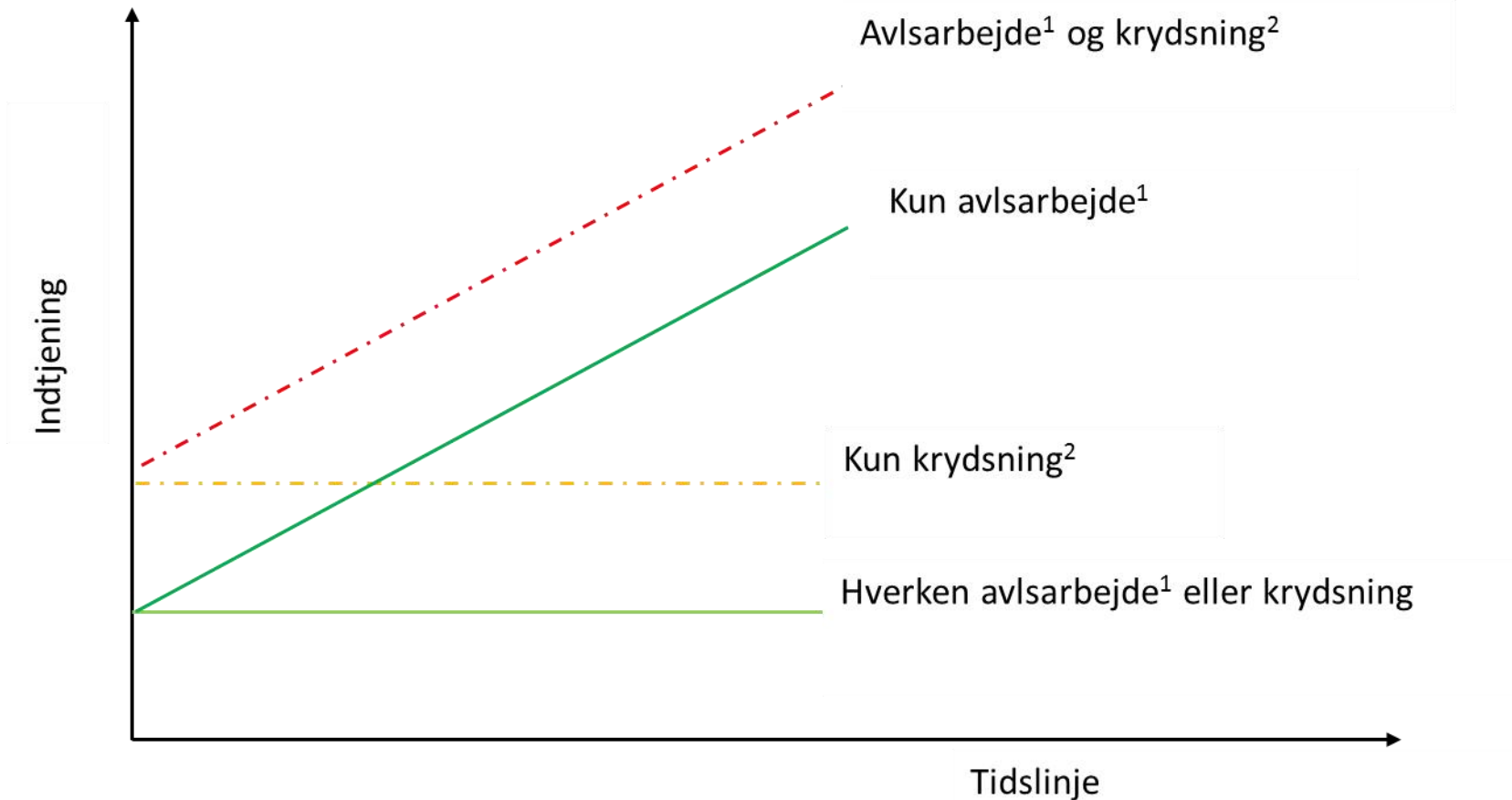
Den Europæiske
Landbrugsfond for Udvikling
af Landdistrikterne

Danmark og EU investerer i landdistrikterne.

Hærvej Holstein d. 21-11-2012
v. Morten Kargo

Få mere ud af avlsarbejdet med krydsning

Husk renavl er grundlaget for krydsning

¹Avlsfremgang frembragt indenfor racer
²Under forudsætning af ligeværdige racer

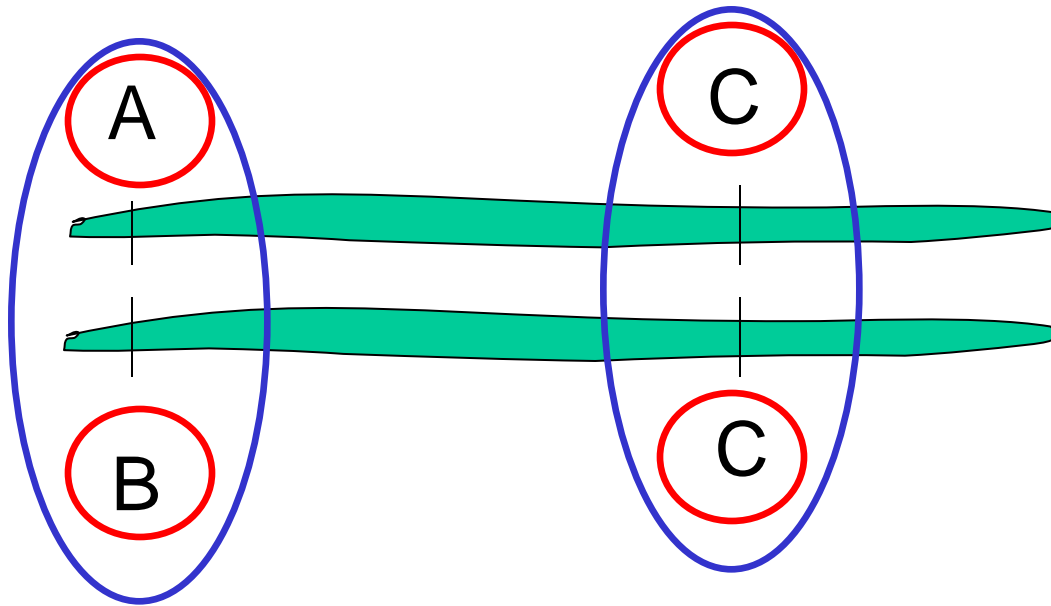
Hvad betyder renavl

- Jo højere avlsmæssigt niveau krydsningfrodigheden lægges ovenpå des bedre
- Hvie én race bliver markant bedre i det givne produktionsmiljø udkonkurreres krydsninger.
- Renavl er motoren!

Slægtskab mellem tre gamle tyre og HF køerne i USA

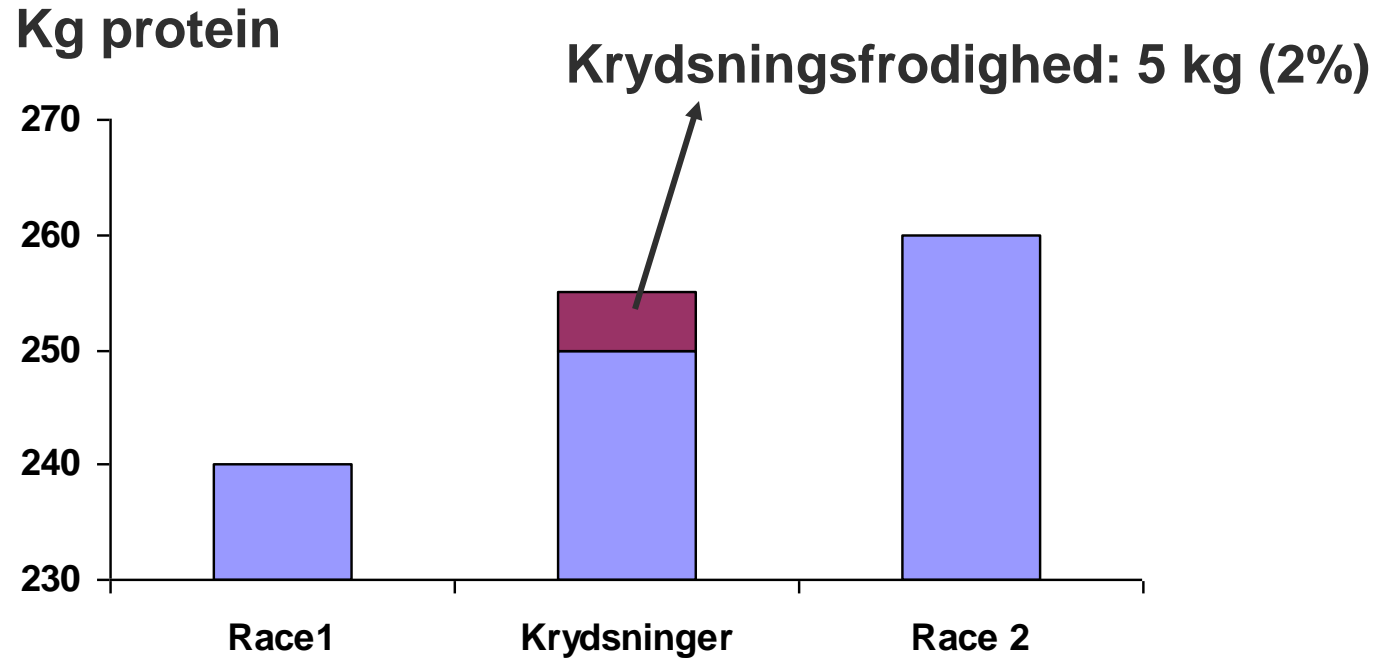
- **Arlinda Chief (født 1962)** **15.4%**
- **Elevation (født 1965)** **14.8%**
- **Blackstar (født 1983)** **15.4%**

Enkeltgen effekter

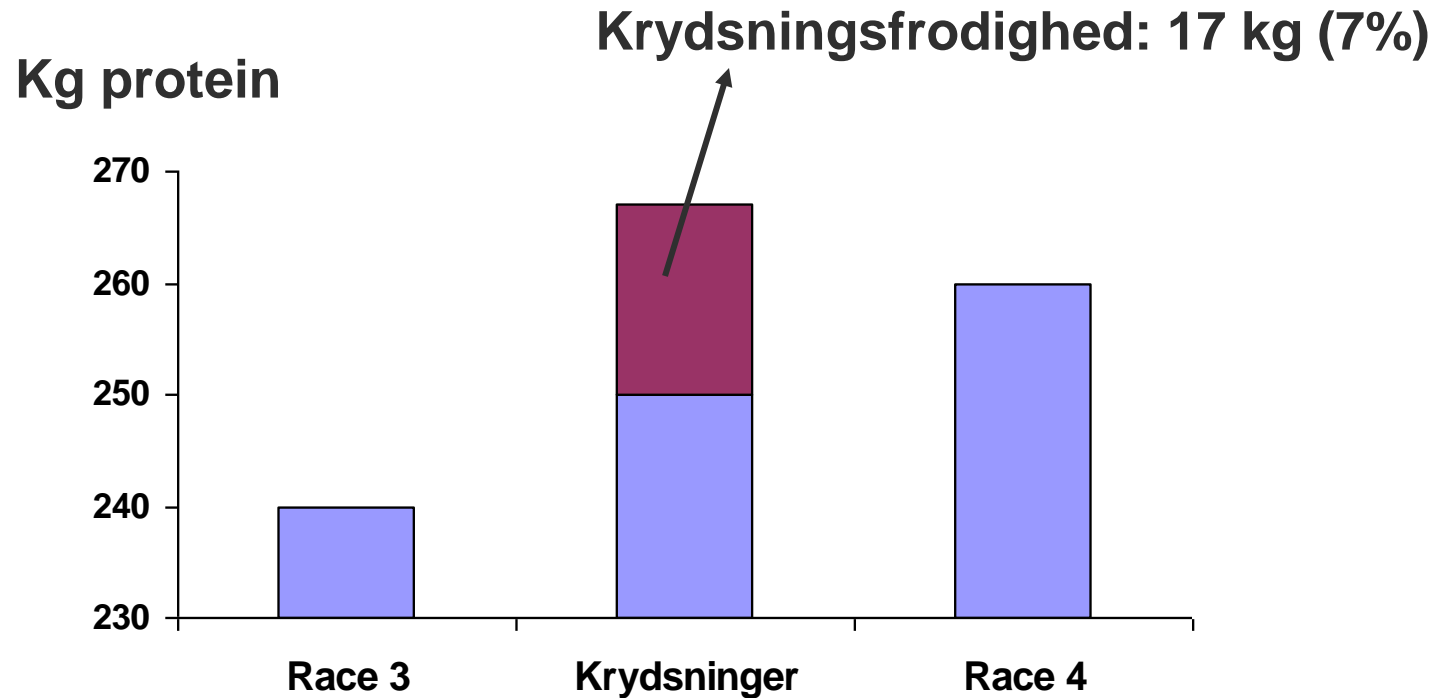

Vekselvirkning inden for
genpar

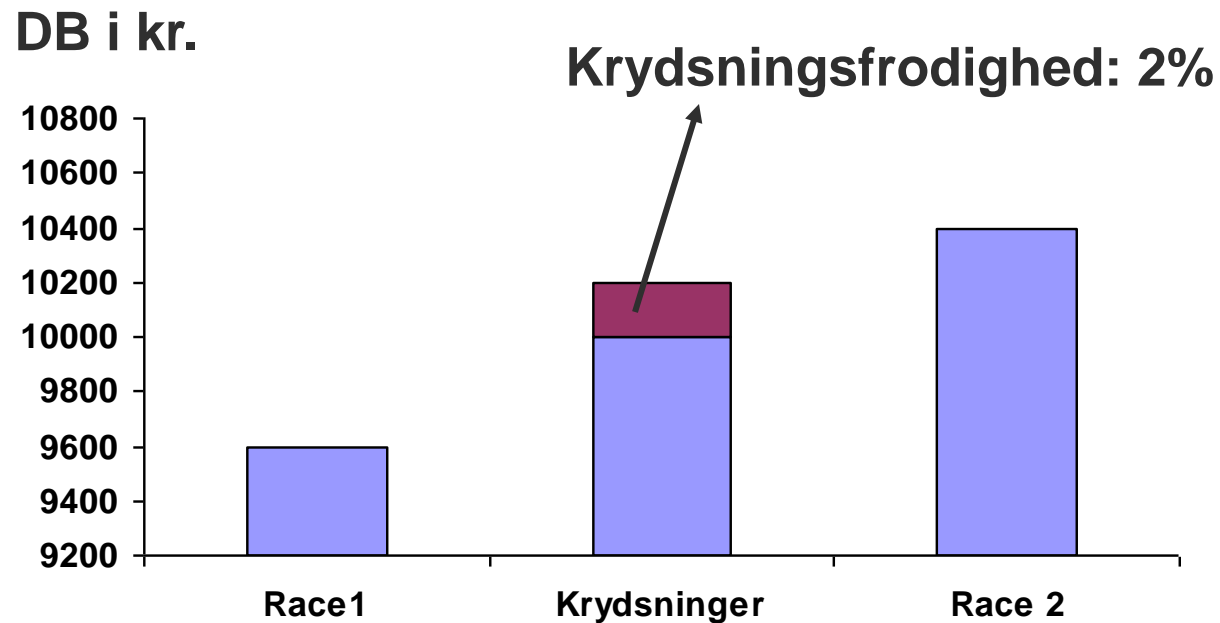
Krydsning mellem racer

Krydsning mellem racer

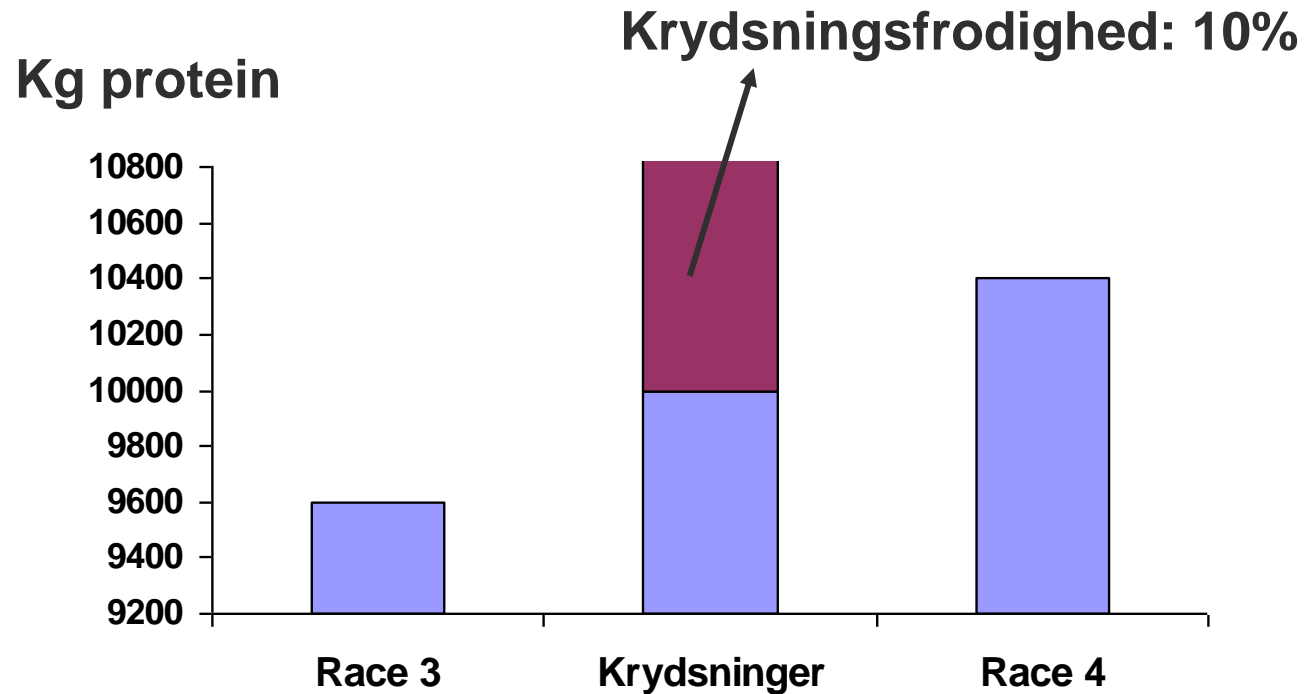

Krydsning mellem racer

Krydsning mellem racer

Krydsningsfrodighed er overlegenheden af krydsninger i forhold til gennemsnittet af forælderacerne

Især egenskaber med lav arvbæret påvirkes

Dvs.

Frugtbarhed

Kalvens overlevelse

kælvningsevne

Sygdomsresistens

ROBUSTHED

Betydelig krydsningsfrodighed for væsentlige egenskaber

Egenskab	Krydsningsfrodighed
Produktionsegenskaber	3 pct.
Frugtbarhed	10 pct.
Koens evne til at føde	10 - 15 pct.
Kalvens evne til at blive født	(- 10) – (-15 pct.)
Holdbarhed	10 - 15 pct.
DB pr. ko	Mindst 10 pct.

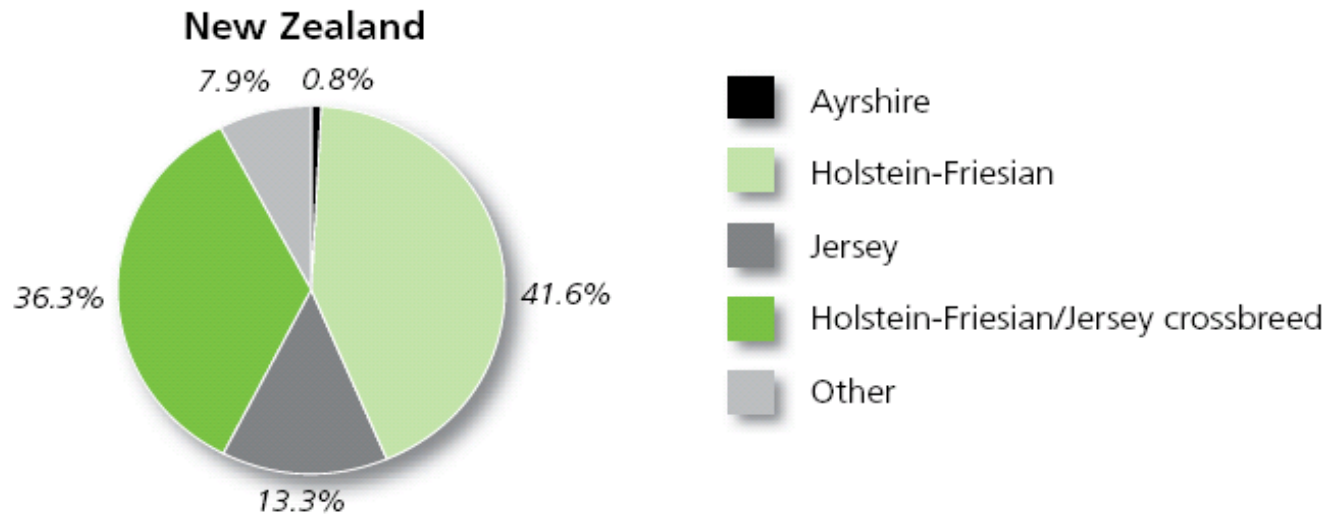

I New Zealand er 36% af køerne krydsninger

4,40 millioner malkekøer i New Zealand

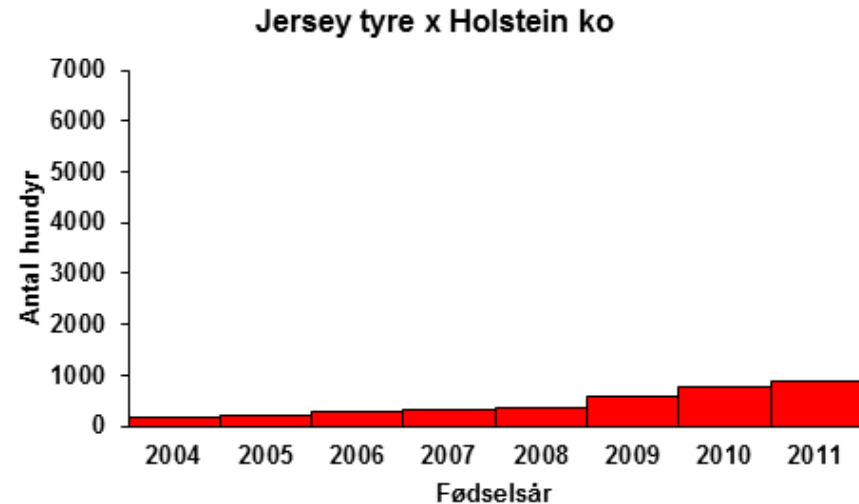
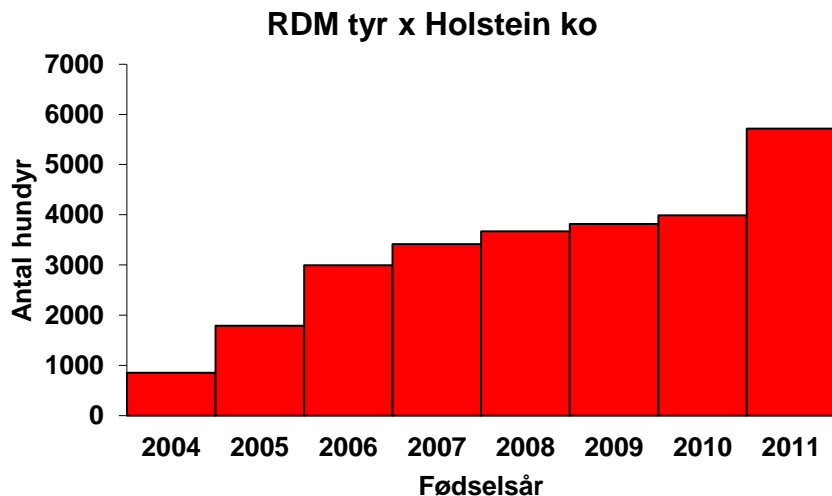
Graph 5.3: Breed percentages of cows in each LIC region in 2009/10

*New Zealand
Dairy Statistics
2009-10*

Krydsning i dansk kvægavl

Stigende interesse i de senere år!

Krydsning lever op til forventningerne!

(Resultater fra en ny spørgeundersøgelse)

- For 33 ud af 34 besætninger lever krydsning op til forventningerne
- Alle besætninger forventer at have en krydsningsbesætning om 5 år

Men der er et stort ønske om:

- Mere viden om krydsning
- Mulighed for at anvende andre racer
- Bedre styringsværktøjer

Aktuelle krydsningsresultater

- Resultaterne vises som forskelle mellem krydsninger og DH indenfor besætning
- Mindst 6 malkende krydsninger og mindst 6 malkende DH køer pr. fødselsår (2004 og frem) i besætningen
- Krydsningsdyr defineres som dyr med "rød" far og "sort" mor
- Krydsningernes niveau udgøres af:

$\frac{1}{2}$ X

+

$\frac{1}{2}$ X

+ krydsningsfrodighed

Resultaterne vises som forskelle mellem

X

3701 køer
(1728)

X

8759 køer
(3816)

Gode produktionsresultater hos danske krydsninger

Samme ydelse

Bedre frugtbarhed

Bedre sundhed

	Mælk kg	Fedt kg	Protein kg	Insemineringsinterval Dage	Insemineringer Antal	Yverbetændelse procentpoint
1. laktation	- 179	+ 5	- 1	- 7	- 0,10	- 1,4
2. laktation	- 390	+ 1	- 5	- 7	- 0,09	- 4,1

Holdbarheden er derfor god hos krydsningskøer

Overlevelse til 2. kælving, %-point + 2,6

Overlevelse til 3. kælving, %-point + 6,2

Støttet af
Fødevareministeriet og EU

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Kvæg

305-dages ydelse

(SRB krydsninger)

Mælk, kg

Fedt, kg

Protein, kg

---

1. laktation

- 179 (-142)

+ 5 (+9)

- 1 (+2)

---

2. laktation

- 390 (-336)

+ 1 (+2)

-5 (- 2)

Kælvningsevne (SRB krydsninger)

% dødfødte*

Kviekælvninger

- 1,4 (- 2,3)

---

* Angivet i procent point

Holdbarhed (SRB krydsninger)

Overlevelse til 2. kælvning, %*	+ 2,6 (+ 2,9)
Overlevelse til 3. kælvning, %*	+ 6,2 (+ 10,5)

---

* Angivet i procent point

1. laktations 305-dages ydelse

endelige resultater fra USA

	Ren Holstein	Montbeliarde- Holstein	Skand. Rødt- Holstein
Antal køer	380	491	314
Mælk, kg	9972	-408	-376
Fedt, kg	357	-15	-9
Protein, kg	309	-6	-3

Modificeret efter Heins & Hansen, 2012
Ingen korrektion for tom dage

Overlevelsesprocent

endelige resultater fra USA

	Ren Holstein	Montbeliarde- Holstein	Skand. Rødt- Holstein
2. laktation	75	+14	+10
3. laktation	51	+24	+20

Modificeret efter Heins & Hansen, 2012

Tomdage

endelige resultater fra USA

	Ren Holstein	Montbeliarde- Holstein	Skand. Rødt- Holstein
1. laktation	148	-17	-14
2. laktation	144	-24	-11

Modificeret efter Heins & Hansen, 2012

Profit

endelige resultater fra USA

	Ren Holstein	Montbeliarde- Holstein	Skand. Rødt- Holstein
Livstidsprofit,\$	4347	+2156	+1925
Profit pr. dag, \$	4,17	+0,22	+0,15

Modificeret efter Heins, Hansen og De Vries, 2012

Bemærk:

- Sundhedsomkostninger indgår ikke i beregningerne
- I beregningerne antages ens kødproduktionsegenskaber på tværs af racer
- Lave opdrætsomkostninger

Nye Jersey undersøgelser

Egenskab	Holstein*Jersey i forhold til Holstein, 1. lakt. ¹⁾				
	Jersey (1.lakt)	Holstein (1.lakt)	Danske reultater, 2012 ²⁾	Litteratur gennemsnit	Litteratur variation
Mælk, kg	5666	8212	-15 %	-10%	-18% til -7%
Fedt, kg	333	330	3 %	0%	-8% til +5%
Protein, kg	231	274	- 7 %	-5%	-11% til -2%
Fedt+Protein, kg	564	604	-2%	-2%	-10% til +6%
F+P,kg/tørstof,kg	-	-	-	+4%	-5 til +11%

Men Jer*Hol krydsninger har 15 færre tomdag og 0,15 imnsemineringer færre i 1. laktation.

Ligeværdighed mellem racer

- Beregninger er baseret på:
  - Registreringer af:
    - Ydelse
    - Sygdomsfrekvens
    - Frugtbarhed
    - Kalvedødelighed osv.
  - Gældende økonomiske værdier

**Forskell på under 200 kr.
i DB pr. årsko mellem racer**

Økonomiske resultater fra felten, En fynsk undersøgelse (Centrovic, 2009)

	Jersey	DH	RDM
Antal bes.	55	33	23
Bes. Størrelse	164	178	154
Gns. kg ekm	8.549	9.333	9.016
Dyreomsætning	+ 667 kr	+ 1.055 kr	+ 2.159 kr
DB pr. årsko	12.932 kr	12.950 kr	14.103 kr

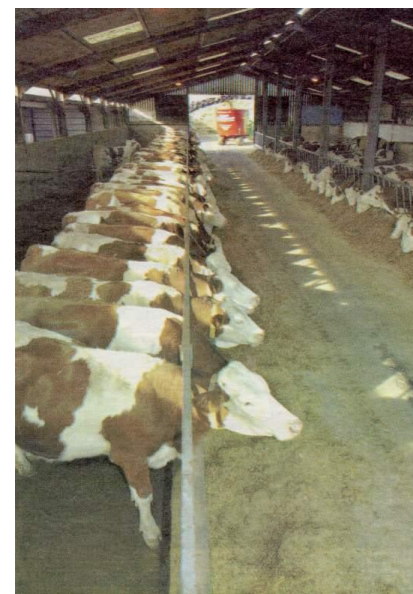

Danske malkeracer er økonomisk ligeværdige

	”Spidskompetence”	”Svagheder”
RDM	Yversundhed, frugtbarhed	Ydelse
HOL	Ydelse	Frugtbarhed, kalvedødelighed
Jersey	Øvrige sygdomme, kælvning	Yversundhed

Anbefalede racer

- Race gruppe I:
  - HOL
- Race gruppe II:
  - RDM
  - SRB (Svensk rødt)
  - FAY (Finsk Ayrshire)
  - NRF (Norsk Rødt Kvæg)
- Race gruppe III:
  - Montbéliarde
  - Jersey
  - ”Brunkvæg”
  - ”Fleckvieh”

Part of the new Montbéliarde dairy herd.

Pictures: ADRIAN LEGGE.

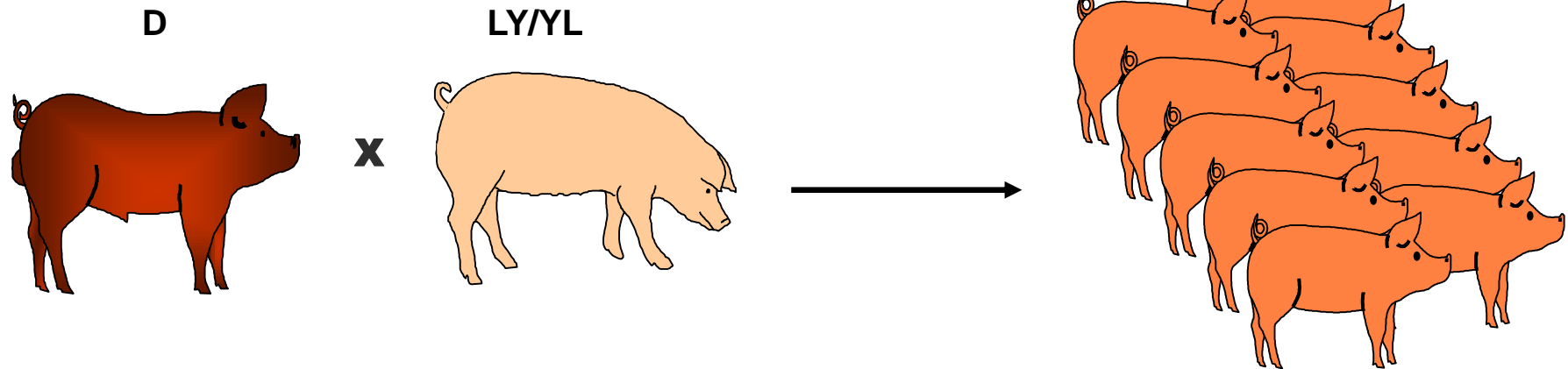

Traditionelle krydsningssystemer

- **Ustruktureret krydsning**
- **To-race rotationskrydsning**
- **Tre-race rotationskrydsning**

Kan det gøres anderledes?

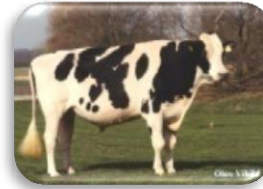

Anvendelse af kønssorteret sæd giver nye muligheder

KOMBI KRYDSD

Trin 1
Renavl

Trin 2
Torace kryds

Trin 3
Trerace kryds

Trin 4
Slut kryds

Andelen af køer i de tre racegrupper afhænger af:

- Drægtighedsprocent hos kvier og køer
- Udskiftningsprocent
- Andel af levendefødte kviekalve, der når kælvkviestadiet
- Strategi for anvendelse af KSS

Fordeling af krydsninger ved anvendelse af KOMBI KRYDS i en besætning med 200 køer

70 renracede køer

50 torace køer

80 trerace køer

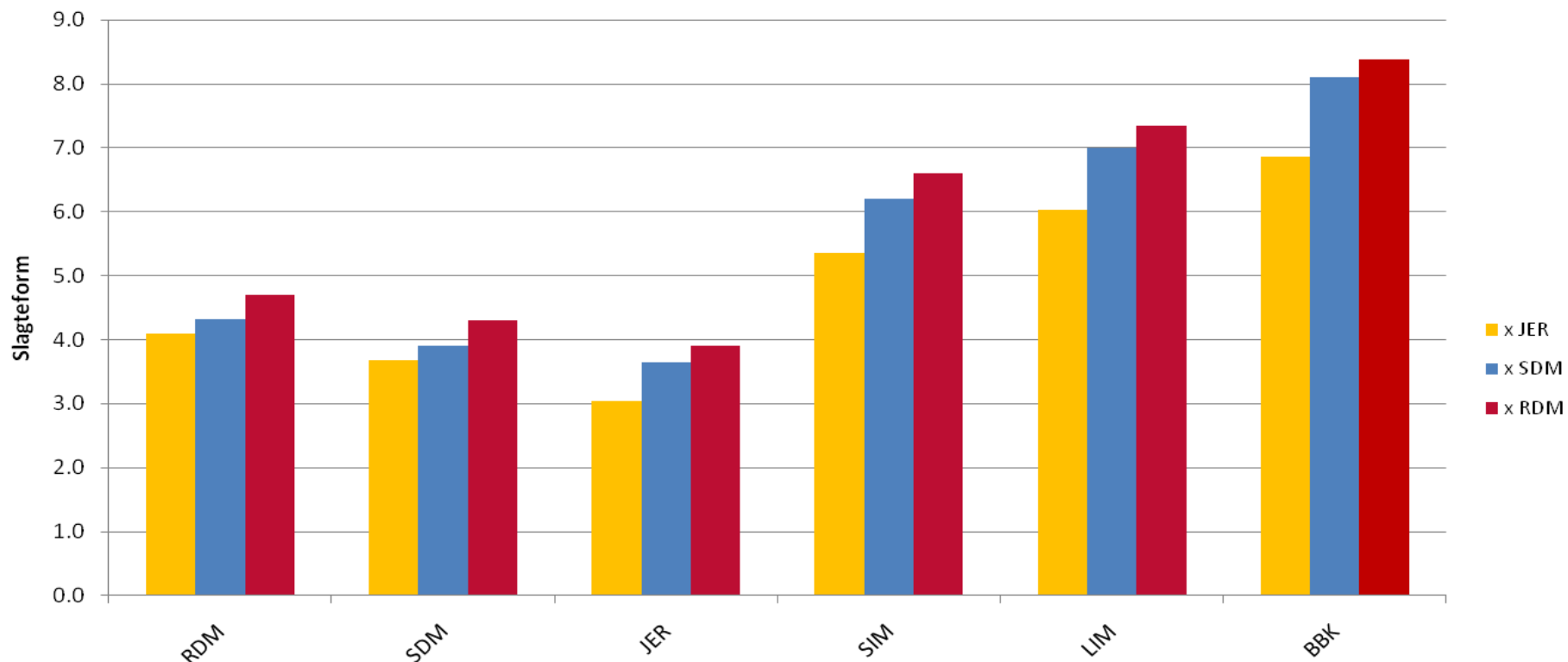
80 kødkvægskryds årligt

KOMBI KRYDS projektet

- **Kombinerer renavl og krydsningsavl**
- **Udvikler optimale avlsprogrammer**
- **Udvikler program der beregner de mulige størrelser af de enkelte grupper baseret på den enkelte besætnings forudsætninger**
- **Udvikler redskaber til overvågning af krydsningsavlsplanen**
- **Udfærdiger guidelines for raceanvendelse**
- **5 demonstrationsbesætninger i projektet**

Indkrydsning med kødkvæg

Klasificering

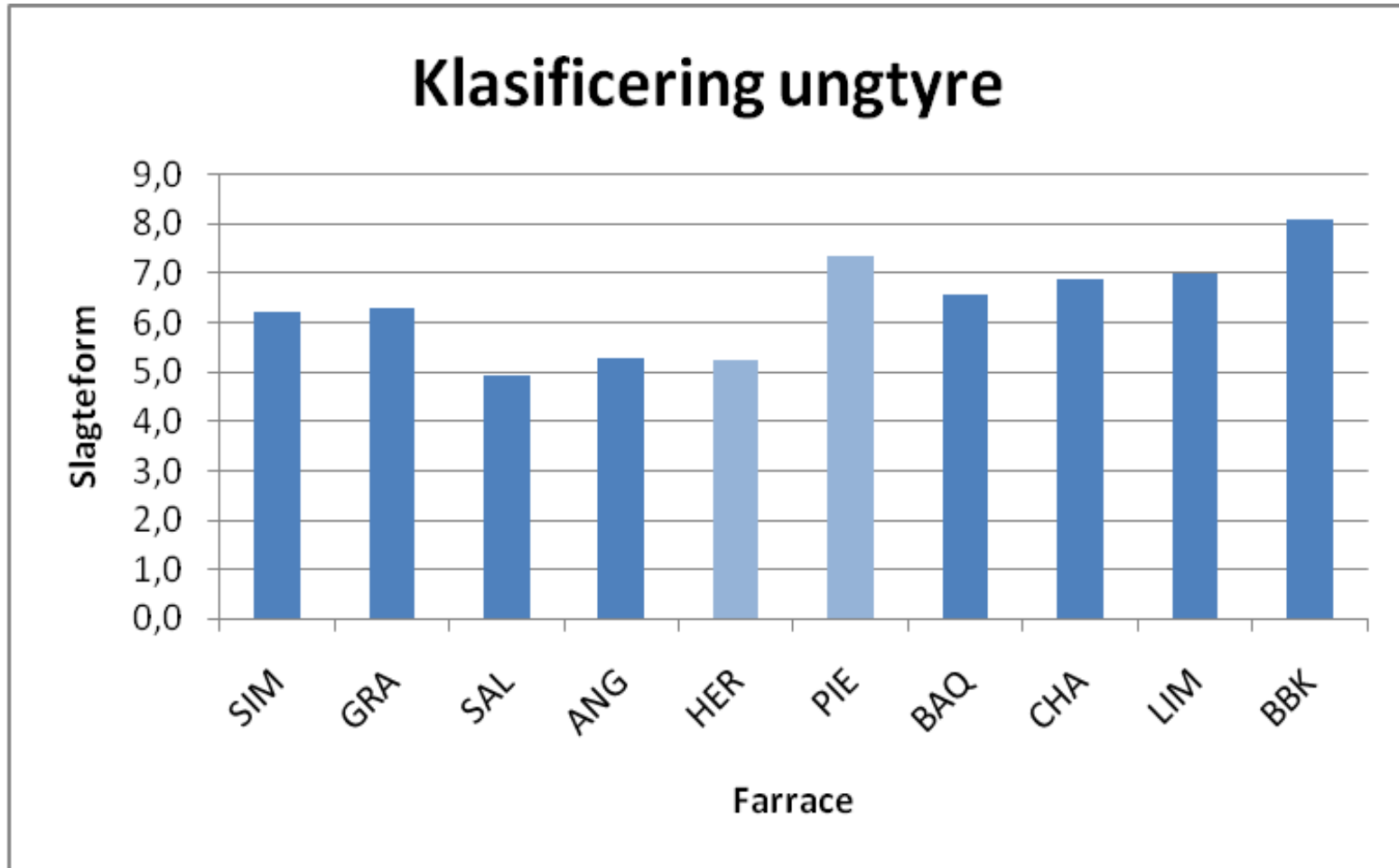

Farrace

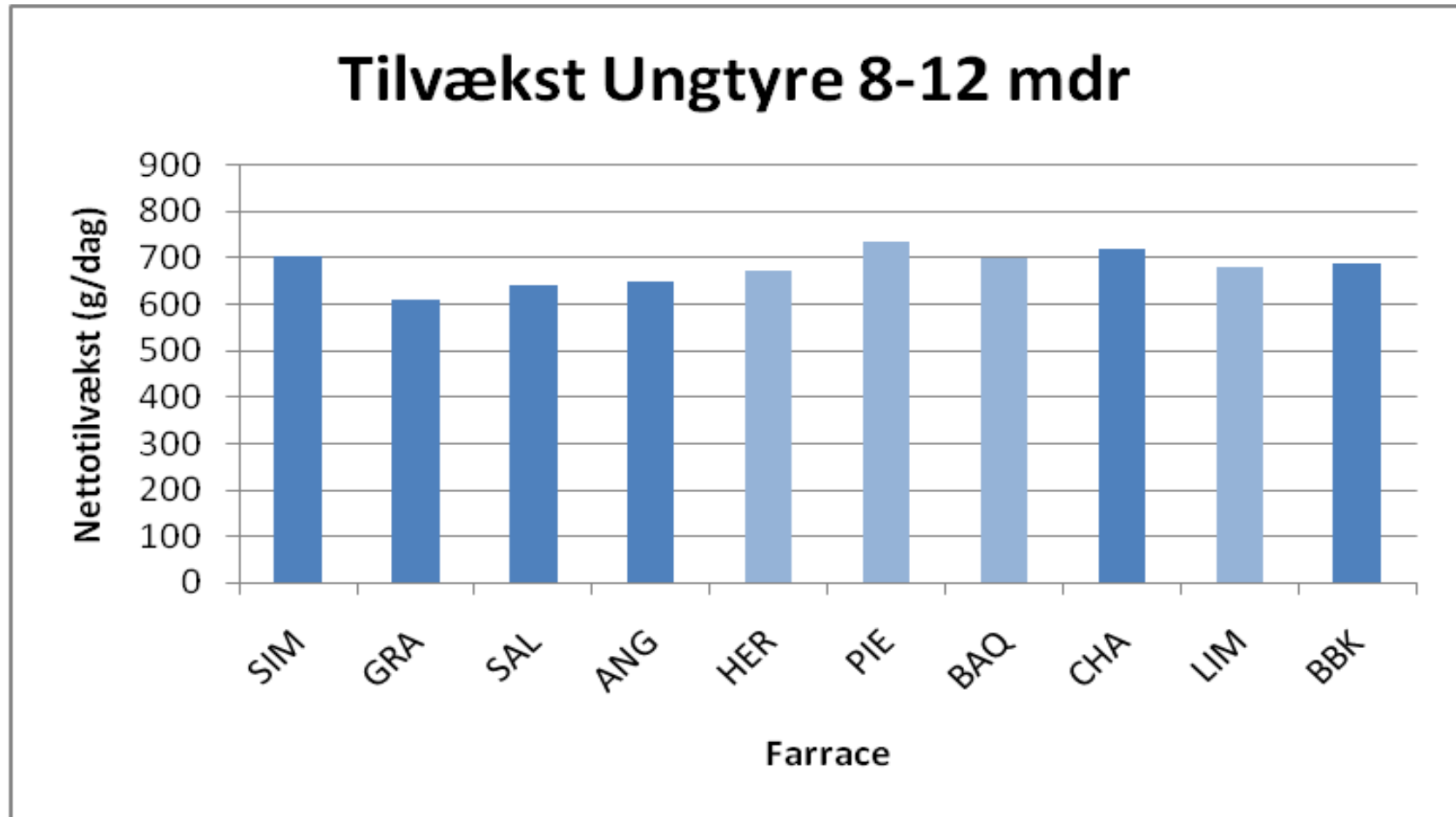
Resultater fra Økologiprojekt vedr. studeproduktion

Indkrydsning med kødkvæg

Indkrydsning med kødkvæg

Kødproduktion - HOL

Foreløbige resultater fra DC foprøget- kalve under 245 dage ved slag

	Tyre			Kvier	
	HOL (KFC)	HOL x LIM	HOL x BLÅ	HOL x LIM	HOL x BLÅ
Antal	7	60	38	49	42
Gns. form	3,69 (0,40)	5,62 (1,24)	7,07 (1,29)	5,27 (0,77)	5,36 (1,16)
% godkendt (5,5)	0	60	87	43	31
% godkendt (4,5)	0	80	100	84	81

Kødproduktion

Foreløbige resultater

- Resultater fra KFC viser markant forbedrede kødproduktionsegenskaber
  - Højere klassificering
  - Højere nettotilvækst
- Resultater fra forsøgsbesætninger i overensstemmelse med resultater fra KFC

Påvirkning af frugtbarhed – 1. inseminering.

- Køer insemineret med kødkvæg er generelt:
  - Ældre end de øvrige.
  - Længere fra kælvning end de øvrige.
    - Især 1. kalvs køer.
    - Især flere med meget lang afstand (>120 dage)

Påvirkning af frugtbarhed – 1. inseminering.

	Holstein køer		Jersey køer	
	IO56	Drgt.-%	IO56	Drgt.-%
Rå gennemsnit	+0,1	+1,8	+9,1	+5,3
Korrigeret*	-3,5	-0,3	+7,3	+4,0

*korrigeret for besætning, afstand fra kælving og kælvningsnummer

- Ingen forskel i drægtigheds% hos HOL
- Højere drægtigheds% hos JER
- 5-6 dage længere drægtighedsperiode ved LIM

Påvirkning af kælvningsforløbet

- % dødfødte er 2-3 %-point højere ved HOL, som kælver efter kødkvæg.
  - Forskel er ikke statistisk sikker.
- Ingen forskel for JER, som kælver efter kødkvæg.
- Krydsningskalve er bedømt markant større
- Flere krydsnings-tyrekalve med fødselshjælp
  - Ingen forskel for kvier

Påvirkning af kælvningsforløbet

Morrace	Farrace	Størrelseskode ved fødsel - Kviekalve			
		Lille	Knap middel	Godt middel	Stor
HOL	HOL	3,0	40,0	53,0	4,0
	LIM	3,9	25,0	46,2	25,0
	BLÅ	3,2	15,9	66,7	14,3
JER	JER	6,4	36,2	51,5	5,9
	LIM	0,0	8,3	39,6	52,1
	BLÅ	0,0	27,3	63,6	9,1

Morrace	Farrace	Størrelseskode ved fødsel - Tyrekalve			
		Lille	Knap middel	Godt middel	Stor
HOL	HOL	2,0	20,1	63,7	14,2
	LIM	1,0	7,5	36,6	54,8
	BLÅ	2,7	9,3	46,7	41,3
JER	JER	3,0	24,8	60,7	11,5
	LIM	0,0	3,9	23,5	72,6
	BLÅ	0,0	25,0	40,9	34,1

Påvirkning af kælvningsforløbet

Morrace	Farrace	Fødselsforløb - Kviekalve			
		Let uden hjælp	Let med hjælp	Vanskelig uden dyrlægehjælp	Vanskelig med dyrlægehjælp
HOL	HOL	90,5	7,8	1,2	0,6
	LIM	86,8	11,3	0,0	1,9
	BLÅ	89,4	7,6	1,5	1,5
JER	JER	98,3	1,6	0,0	0,2
	LIM	96,8	3,2	0,0	0,0
	BLÅ	97,9	2,1	0,0	0,0

Morrace	Farrace	Fødselsforløb - Tyrekalve			
		Let uden hjælp	Let med hjælp	Vanskelig uden dyrlægehjælp	Vanskelig med dyrlægehjælp
HOL	HOL	84,8	13,3	1,0	0,9
	LIM	67,4	27,4	5,3	0,0
	BLÅ	76,0	22,8	0,0	1,3
JER	JER	98,8	0,9	0,0	0,3
	LIM	92,5	6,0	0,0	1,5
	BLÅ	92,5	3,8	3,8	0,0

Påvirkning af ydelse under drægtighed

- Koens ydelse i tidlig laktation påvirker om koen insemineres med kødkvægssæd hos HOL.
  - Lav ydelse (-133 L/100d) → kødkvægssæd.
  - Stort set ingen forskel hos JER
- Ingen/lille effekt af kødkvægssæd på ydelse (100-305d), når der er korrigeret for startydelse hos HOL
- Ingen effekt af kødkvægssæd på ydelse for JER

Påvirkning af ydelse under drægtighed

HOL

	Antal obs (Heraf KØD)	Mælk	Fedt	Protein
100-200 dfk	2115 (272)	-32 kg ^{ns}	-1,95 kg*	-1,47 kg*
200-305 dfk	1408 (217)	-30 kg ^{ns}	-1,63 kg ^{ns}	-1,51 kg ^{ns}
100-305 dfk	1408 (217)	-49 kg ^{ns}	-3,20 kg ^{ns}	-2,64 kg ^{ns}

JER

	Antal obs (Heraf KØD)	Mælk	Fedt	Protein
100-200 dfk	1264 (204)	-18 kg ^{ns}	-0,47 kg ^{ns}	-0,68 kg ^{ns}
200-305 dfk	804 (127)	-7 kg ^{ns}	-0,07 kg ^{ns}	0,03 kg ^{ns}
100-305 dfk	804 (127)	-19 kg ^{ns}	-0,52 kg ^{ns}	-0,25 kg ^{ns}

Påvirkning af ydelse i efterfølgende laktation

- For JER ses ingen effekt af kalvens type på moderens efterfølgende ydelse.
- For HOL som kælder efter kødkvæg ses:
  - Lavere ydelse 0-100 dage efter kælvning.
  - Effekten er dog mindre end i foregående lakt.
  - Ændring i ydelsen fra forrige til efterfølgende er mere positiv.
  - Svært at konkludere entydigt
    - Hvad skyldes kødkvæg og hvad er midlertidig/permanent miljø?

Påvirkning af ydelse i efterfølgende laktation

HOL

	Antal obs (Heraf KØD)	Mælk	Fedt	Protein
0-100 dfk	1871 (244)	-123 kg ^{**}	-5,05 kg ^{**}	-4,70 kg ^{***}
100-200 dfk	1643 (209)	-67 kg ^{ns}	-2,50 kg ^{ns}	-2,28 kg ^{ns}
200-305 dfk	677 (103)	-46 kg ^{ns}	-3,16 kg ^{ns}	-2,24 kg ^{ns}

JER

	Antal obs (Heraf KØD)	Mælk	Fedt	Protein
0-100 dfk	1245 (186)	56 kg ^{ns}	2,95 kg ^{ns}	1,42 kg ^{ns}
100-200 dfk	1031 (143)	11 kg ^{ns}	-0,51 kg ^{ns}	0,30 kg ^{ns}
200-305 dfk	410 (77)	10 kg ^{ns}	1,54 kg ^{ns}	0,06 kg ^{ns}

Udfordringer

- Kun fødselsvægt på nogle af kalve
  - Effekt af fosterets størrelse på ydelse?
- Køer insemineret med kødkvægssæd er en selekteret gruppe
  - Lavere ydelse
  - Flere omløbere
  - Fundne effekter kan skyldes selektion af køer og/eller inseminering med kødkvægssæd

Konklusion

- Frugtbarhed er ikke forringet af at anvende kødkvægsæd.
  - Bedre for JER.
- Større kalve og mere fødselshjælp til krydsningstyrekalve.
  - Tendens til flere dødfødte hos HOL.
  - Længere drægtighedsperiode med LIM.
- Ydelse ikke påvirket.
  - Eller kun påvirket i mindre grad.
  - Usikkerhed omkring selektionsbias.

Indkrydsning med kødkvæg

	Livskraft	fødselsforløb	Tilvækst	Klassificering	Foderforbrug
x Simmental	+	+	+		+
x Hereford	+	++			
x Blonde D'aquitaine				+	+
x Charolais	+		+	+	+
x Limousine	+	+	+	+	+
x Belgisk Blåhvidt	+	+	+	++	+